

บทที่ 4

อภิปรายผลและตอบโจทย์การวิจัย

จากโจทย์การวิจัยที่มุ่งศึกษาว่าพฤติกรรมของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นอย่างไร มีสาเหตุใดที่ทำให้ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตยังคงกระทำความผิดซ้ำโดยไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษของกฎหมาย และสาเหตุต่างๆ ของการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตมีความสัมพันธ์กันอย่างไร นั้น เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์กลุ่มประชากร จำนวน 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุม พนักงานสอบสวน และประชาชนผู้บริโภคสุรา รวมทั้งสิ้น 24 ราย และข้อมูลจากการสังเกตการณ์ มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา content analysis เพื่อแยกกลุ่มตัวแปรและประมวลสิ่งที่ค้นพบเป็นหมวดหมู่ สามารถอภิปรายผลการศึกษาในลักษณะการพรรณนาความ และตอบโจทย์การวิจัยได้ทั้งหมด ดังนี้

4.1 พฤติกรรมของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ร.ต.อ.จาดรนต์ ร.ต.ท.ชุมพล และ ด.ต.สมคิด (นามสมมติ) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต มีประสบการณ์ได้พบเห็นพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พ.ต.ท.จิณนกร พ.ต.ต.วิชาญ และ ร.ต.ท.เสียงใส (นามสมมติ) ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้มีหน้าที่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตทั้ง 12 ราย และข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ สามารถจำแนกพฤติกรรมของการกระทำความผิดในข้อหาจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ได้ 3 ลักษณะ ได้แก่

4.1.1 กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และจำหน่ายสุราไม่เกินเวลาที่กฎหมายกำหนด

1) ลักษณะร้าน ส่วนใหญ่เป็นร้านที่มีขนาดเล็ก หรือร้านค้าที่มีลูกค้าเป็นผู้มีรายได้ระดับต่ำถึงระดับปานกลาง ไม่มีการตกแต่งร้านให้สวยงาม จำหน่ายสินค้า อาหารหรือสุราในราคาไม่แพงตามความรู้สึกของวิญญูชนทั่วไป มักจำหน่ายเฉพาะสุราไทย เช่น ร้านอาหารตามสั่งที่ไม่มีดนตรี ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น เปิดและปิดกิจการในเวลากลางวันไม่เกินเวลา 24.00 น.

2) พฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตและจำหน่ายสุราไม่เกินเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ จะไม่ขออนุญาตจำหน่ายสุราให้

ถูกต้อง แต่จะปิดร้านก่อนเวลา 24.00 น. ซึ่งทำให้การจำหน่ายสุราไม่เกินเวลาที่กฎหมายกำหนด (24.00 น.) ไม่ฝ่าฝืนเงื่อนไขของกฎหมายในเรื่องเวลาการจำหน่ายสุรา เมื่อผู้ประกอบการร้านค้าเหล่านี้ถูกจับกุมดำเนินคดีก็จะกลับไปกระทำผิดอีก

3) ร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตและจำหน่ายสุราไม่เกินเวลาที่กฎหมายกำหนด กับการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะถูกละเลยมาก โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมแทบจะไม่ไปกวาดค้นจับกุมเลย ในรอบปีร้านค้าเหล่านี้จะถูกจับกุมดำเนินคดีเพียง 1 – 2 ครั้ง ปรับครั้งละประมาณ 100 – 200 บาทเท่านั้น จากอัตราโทษสูงสุดในการจำหน่ายสุราไทย คือ 500 บาท จึงทำให้เจ้าของร้านเพิกเฉย เห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่สนใจที่จะขออนุญาตให้ถูกต้อง

4.1.2 กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด

1) ลักษณะร้าน ส่วนใหญ่เป็นร้านที่มีขนาดเล็ก หรือร้านค้าที่มีลูกค้าเป็นผู้มีรายได้ระดับต่ำถึงระดับปานกลาง ไม่มีการตกแต่งร้านให้สวยงาม จำหน่ายสินค้า อาหาร หรือสุราในราคาไม่แพงตามความรู้สึกของวิญญูชนทั่วไป มักจำหน่ายเฉพาะสุราไทยเช่นกัน ได้แก่ ร้านขายอาหารที่ตั้งโต๊ะบนทางเดินเท้าริมถนน ร้านอาหารที่มีดนตรี ผับ ร้านอาหารที่ให้บริการคาราโอเกะหยอดเหรียญ เป็นต้น

2) พฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ อาศัยช่องว่างของกฎหมาย ไม่ขออนุญาตจำหน่ายสุราให้ถูกต้อง เปิดร้านให้บริการเกินเวลา 24.00 น. และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด (24.00 น.) เพราะหากร้านค้าเหล่านี้มีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา จะต้องได้รับโทษที่หนักกว่าการจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้น เจ้าของร้านจึงไม่ไปขออนุญาตจำหน่ายสุราให้ถูกต้อง เมื่อผู้ประกอบการร้านค้าเหล่านี้ถูกจับกุมดำเนินคดีก็จะกลับไปกระทำผิดอีก

3) ร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด กับการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมบ่อยครั้ง บางรายถูกจับกุมประมาณ 2 – 3 เดือนต่อครั้ง แต่ก็ถูกปรับเพียงครั้งละประมาณ 100 – 200 บาท จากอัตราโทษสูงสุดในการจำหน่ายสุราไทย คือ 500 บาท

4.1.3 กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าที่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด

1) ลักษณะร้าน ส่วนใหญ่คล้ายกับกลุ่มร้านค้าในข้อ 2) ทั้งหมดจะเป็นร้านที่เปิดให้บริการเป็นเวลา 24.00 น. ได้แก่ ร้านอาหารที่มีดนตรี ผับ ร้านอาหารที่ให้บริการคาราโอเกะหยอดเหรียญ เป็นต้น แต่ร้านเหล่านี้จะมีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ซึ่งสามารถจำหน่ายสุราได้ในเวลาที่กฎหมายกำหนดคือไม่เกิน 24.00 น. เท่านั้น

2) พฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านค้าที่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ จะเปิดร้านให้บริการลูกค้า จำหน่ายสินค้า อาหาร และสุรา เกินเวลา 24.00 น. เมื่อตำรวจไปตรวจสอบก็จะไม่แสดงใบอนุญาต และแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเป็นผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสุรา เพราะผู้ที่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุราหากจำหน่ายเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดจะมีโทษถึงจำคุก กรณีนี้แท้จริงแล้วมิใช่ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่เป็นผู้ที่มีใบอนุญาตแต่ฝ่าฝืนเงื่อนไขในการจำหน่ายสุราตามที่กฎหมายกำหนด แต่การกระทำที่ปกปิดข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ก็ทำให้เกิดสถิติคดีความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตปะปนไปกับสถิติคดีจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตที่แท้จริงด้วย เมื่อผู้ประกอบการร้านค้าเหล่านี้ถูกจับกุมดำเนินคดีก็จะกลับไปกระทำผิดจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด (24.00 น.) อีก

3) ร้านค้าที่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา และจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด กับการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมบ่อยครั้ง คล้ายกับกลุ่มร้านค้าในข้อ 2) เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจถือว่าร้านเหล่านี้จำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกัน

4.2 สาเหตุที่ทำให้ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตกระทำความผิดซ้ำ

จากการศึกษาวิจัยพบว่าพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น เกิดขึ้นจากองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการร่วมกัน ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของกิจการ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิด พนักงานสอบสวน ประชาชนผู้บริโภคสุรา และตัวผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นกฎกติกาที่ทุกคนต้องยอมรับไปปฏิบัติตาม หรืองดเว้นการกระทำใดๆ หากฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายตามโทษที่บัญญัติไว้ นอกจากกฎหมายจะมีบทบัญญัติว่าการกระทำหรืองด

เว้นการกระทำใดเป็นสิ่งที่ผิดแล้ว กฎหมายยังบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการ ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมไว้ด้วย

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายที่บังคับใช้เกี่ยวกับการจำหน่ายสุราในปัจจุบันนั้น ยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก และสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 ระวังโทษตามกฎหมายต่ำ

จากการศึกษาระวางโทษตามกฎหมายสำหรับความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น แบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีจำหน่ายสุราไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีโทษปรับสูงสุด 500 บาท และกรณีจำหน่ายสุราที่นำเข้ามาจากต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีโทษปรับสูงสุด 2,000 บาท ทั้ง 2 กรณีมีโทษปรับสถานเดียวไม่มีโทษจำคุก กลุ่มตัวอย่างทุกรายจำหน่ายสุราไทย ซึ่งระวางโทษตามกฎหมายที่กำหนดไว้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต กล่าวคือ ไม่ทำให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบ ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจาก คำรับของ น.ส.นันทิตา นายดำรงค์ นางประทุม นายโพธิ์ธัง และน.ส.นิภา ซึ่งยอมถูกเสียค่าปรับในอัตราสูงสุดถึง 500 บาท เพื่อแลกกับการดำเนินกิจการที่ผิดกฎหมายของตนต่อไป โดยไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษ ส่วนในรายชื่อของ น.ส.แพรวไพลิน นายวีรพงศ์ นายชาติ นั้นหากเจ้าหน้าที่ตำรวจไปกวาดขันจับกุมทุกวัน และพนักงานสอบสวนปรับสูงสุด 500 บาททุกครั้ง จึงจะมีความคิดที่จะไปขอ แสดงให้เห็นว่าโทษปรับสูงสุดไม่สามารถทำให้ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเกรงกลัว กลุ่มตัวอย่างจะเกรงกลัวต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไปกวาดขันจับกุมทุกวัน ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ มีเพียง นายสมพล เท่านั้น ที่เพิ่งถูกจับและปรับเป็นครั้งแรกแล้วจะไปขออนุญาตให้ถูกต้อง

โทษที่ทำให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบ คือ โทษที่เมื่อผู้กระทำผิดได้รับแล้ว แม้เพียงครั้งเดียวก็จะไม่ทำผิดอีก หรือเพียงแค่รู้อัตราโทษก็เกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำผิดแม้เพียงครั้งเดียว สอดคล้องกับทฤษฎีของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (classical school of criminology) (พรชัย ชันดี และคณะ, 2543: 16) Beccaria มีความเชื่อว่า หากจะป้องกันไม่ให้มนุษย์กระทำความผิดกฎหมาย บทลงโทษของกฎหมายจะต้องมีลักษณะที่รุนแรง แน่นนอน และรวดเร็ว เพื่อให้มนุษย์เชื่อหรือมองเห็นว่าผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำผิดมีมากกว่าผลประโยชน์ ในที่สุดจะส่งผลทำให้มนุษย์เลือกที่จะงดเว้นไม่กระทำความผิด และสอดคล้องกับแนวทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิดหรือการเลือกเชิงเหตุผล (rational choice theory) สุดสงวน สุธีสร (2547) กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ว่า อาชญากรเป็นคนที่เห็นเหตุผลในการตัดสินใจ ได้ใช้เหตุผลซึ่งนำหน้าของการกระทำแล้ว พฤติกรรมสามารถควบคุมหรือยับยั้งได้ถ้าอาชญากรกลัวการถูกลงโทษ การเรียนรู้

(learning) และประสบการณ์ (experience) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างทฤษฎีการเลือก อาชญากรอาชีพรู้จักข้อจำกัดของตนเอง รู้ว่าเมื่อไรควรหยุด เมื่อไรควรเสี่ยง และอาชญากรที่มีประสบการณ์ อาจจะเลิกอาชีพอาชญากร เมื่อเขาเกิดความเชื่อว่าการเสี่ยงในการประกอบอาชญากรรมมีมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ

แต่จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างดังที่กล่าวมาแล้วซึ่งเป็นผู้กระทำผิด ไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษตามกฎหมาย แม้ว่าจะลงโทษสถานหนักที่สุด คือ เปรียบเทียบปรับในอัตราสูงสุดก็ไม่ทำให้ผู้กระทำผิดเกรงกลัว จึงสรุปได้ว่า ระวังโทษตามกฎหมายในความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบ

4.2.1.2 มีช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนทั้งสามคน และข้อมูลจากผู้กระทำผิดบางราย เช่น น.ส.นันทิตา นายชาติ นางประทุม นายดำรง นายวีรพงศ์ และนางทองเลื่อน ทำให้พบว่าการบังคับใช้กฎหมายมีช่องว่างทำให้คนบางกลุ่มได้เปรียบ และอาศัยช่องว่างนี้เพื่อหาประโยชน์ กล่าวคือ พระราชบัญญัติ สุราฯ ได้บัญญัติให้ผู้จำหน่ายสุราต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต หากฝ่าฝืนจำหน่ายสุราไทยจะถูกปรับไม่เกิน 500 บาท หากจำหน่ายสุราที่นำเข้าจะถูกปรับไม่เกิน 2,000 บาท

และประกาศของคณะปฏิวัติฯ ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตจำหน่ายสุราปลีกในเวลาอื่นนอกจากช่วงเวลา 11.00 – 14.00 น. และช่วงเวลา 17.00 - 24.00 น. หากผู้ได้รับอนุญาตขายสุราฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าว จะมีโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อดูจากอัตราโทษแล้วก็จะเห็นได้ว่า ถ้าผู้จำหน่ายเหล่านั้นไปขออนุญาตแต่ขายสุราเกินเวลา 24.00 น. จะมีโทษถึงจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพราะประกาศคณะปฏิวัติฯ นั้นบังคับไว้แต่เฉพาะผู้ได้รับอนุญาตฯ เท่านั้น แต่ถ้าเป็นผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสุราเลยก็จะไม่อยู่ในสภาพบังคับดังกล่าว จะผิดก็แต่เพียงจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พระราชบัญญัติสุราฯ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราในปัจจุบันเกิดช่องว่างในการควบคุมผู้จำหน่ายสุรา โดยเฉพาะผู้จำหน่ายสุราเกินเวลา 24.00 น. และเป็นผู้ที่ไม่ได้ขออนุญาตจำหน่ายสุราตามกฎหมาย

4.2.1.3 กฎหมายมีส่วนสนับสนุนให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าปรับในอัตราต่ำ

จากการศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากเอกสาร และการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสามคน พบว่าความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้วผู้ต้องหารับสารภาพ แม้จะทราบว่าผู้กระทำผิดรายนี้ได้กระทำผิดมาแล้วหลายครั้งก็ไม่สามารถจะดำเนินการอย่างอื่นได้นอกจากการเปรียบเทียบปรับและคดีก็จะเป็นอันสิ้นสุด แต่ประเด็นอยู่ที่สาเหตุที่ทำให้พนักงานสอบสวนกำหนดค่าปรับแก่ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นจำนวนเงินที่ต่ำมาก เพียง 100 – 200 บาท ซึ่งพนักงานสอบสวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสามคน ให้เหตุผลสอดคล้องกันว่า เหตุที่กำหนดค่าปรับเป็นเงินจำนวนน้อยมาจากสาเหตุ ดังนี้

1) หากกำหนดค่าปรับสูงเกินไปแล้วผู้กระทำผิดไม่ยินยอมเสียค่าปรับหรือไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา 15 วัน พนักงานสอบสวนก็ต้องดำเนินคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 38 ซึ่งการดำเนินคดีนั้นก็คือการที่พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นรูปสำนวนการสอบสวนแล้วส่งให้พนักงานอัยการฟ้องต่อศาล เป็นการสร้างภาระแก่พนักงานสอบสวน ประกอบกับยังมีคดีอื่นที่ต้องทำเป็นรูปสำนวนการสอบสวนอีกมากในความรับผิดชอบ

2) เกิดความสงสารเพราะผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ ประกอบการค้าขนาดเล็ก ไม่ใช่สถานบริการที่เปิดเป็นเทค ผับ เป็นผู้มีฐานะปานกลางถึงยากจน ทั้งประกอบอาชีพสุจริต หากผู้กระทำผิดต้องจ่ายค่าปรับมาก เกรงจะทำให้หันไปประกอบอาชีพไม่สุจริต จะก่อปัญหาให้กับสังคม

3) เป็นความผิดที่มีได้สร้างความเดือดร้อน หรือเบียดเบียนผู้อื่นโดยตรง เป็นการทำมาหากินโดยสุจริต แต่ผิดกฎหมายตามที่สังคมได้กำหนดขึ้น

ดังนั้น จากเหตุผลของพนักงานสอบสวนผู้ให้ข้อมูลโดยเฉพาะ ข้อ 1 ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย จึงสรุปได้ว่า กฎหมายมีส่วนสนับสนุนให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าปรับในอัตราต่ำ เป็นเงินเพียง 100 – 200 บาท เท่านั้น ไม่ถึงแม้เพียงกึ่งหนึ่งของค่าปรับสูงสุดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

4.2.2 ลักษณะของกิจการ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งแบ่งตามประเภทร้านค้าที่กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ ร้านอาหารไทยอาหารตามสั่ง ร้านอาหารที่วางโต๊ะชั่วคราวบนลานหรือทางเท้า ร้านอาหารที่เป็นผับหรือร้านอาหารที่เปิดดนตรีหรือร้องเพลง และร้านสะดวกซื้อ ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นร้านอาหารไทยอาหารตามสั่งนั้น ส่วนใหญ่จำนวน 2 ใน 3 ไม่ได้เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด (24.00 น.) จะมีความถี่ในการถูกจับกุม ปีละ 1 – 2 ครั้ง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นร้านอาหารที่วางโต๊ะชั่วคราวบนทางเดินเท้า ทั้งหมดเปิดกิจการและจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด มีความถี่ในการถูกจับกุมสูงสุด คือ 1 – 2 เดือนต่อครั้ง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นร้านอาหารที่เป็นผับหรือร้านอาหารที่เปิดดนตรีหรือร้องเพลง ทั้งหมดเปิดกิจการและจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกับกลุ่มร้านอาหารที่วางโต๊ะชั่วคราว มีความถี่ในการถูกจับกุมใกล้เคียงกัน คือ 2 – 3 เดือนต่อครั้ง และสุดท้ายคือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นร้านสะดวกซื้อ ปรากฏว่าไม่มีร้านใดที่เปิดจำหน่ายสินค้ารวมทั้งสุราเกินกว่าเวลาที่กฎหมายกำหนดเลย และมีความถี่ในการถูกจับกุมต่ำมาก คือ ประมาณ 5 ปีต่อครั้ง มีเพียงร้านของนายสมพลที่เปิดมาได้เกือบ 2 ปี ก็มาถูกจับกุมครั้งนี้เป็นครั้งแรก

จากการเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่าประเภทของร้านและเวลาประกอบการของร้านมีความสัมพันธ์กัน และยังมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการถูกจับกุมในความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้นจากข้อมูลความถี่ในการจับกุมที่ได้นำมาวิเคราะห์กับสถิติของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต จะมีผู้ประกอบการร้านอาหารที่วางโต๊ะชั่วคราวบนทางเดินเท้าเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ ร้านอาหารที่เป็นผับหรือร้านอาหารที่เปิดดนตรีหรือร้องเพลง รองลงมา คือ ร้านอาหารไทยอาหารตามสั่ง และรองลงมา คือ ร้านสะดวกซื้อ เพราะเรียงลำดับจากความถี่ในการจับกุม

เมื่อก้าวถึงข้อมูลจากการสำรวจของฝ่ายป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลพญาไทพบว่าร้านค้าที่จำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ ที่มีมากที่สุดคือร้านอาหารไทยอาหารตามสั่ง รองลงมาคือ ร้านอาหารที่วางโต๊ะชั่วคราวบนลานหรือทางเท้า รองลงมาคือ ผับหรือร้านอาหารที่เปิดดนตรีหรือร้องเพลง และร้านสะดวกซื้อ ตามลำดับ ซึ่งร้านที่สำรวจนี้มีได้แยกจากร้านใดขออนุญาตจำหน่ายสุราอย่างถูกต้องหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลการสำรวจของฝ่ายป้องกันปราบปราม กับข้อมูลความถี่ในการถูกจับกุมของร้านประเภทต่างๆ ทำให้

พบว่าแม้ร้านอาหารที่วางโต๊ะชั่วคราวบนทางเดินเท้าจะไม่ได้มีจำนวนมากที่สุดในท้องที่ แต่ก็ป็นร้านที่ผู้ประกอบการละเลยไม่เคารพกฎหมายมากที่สุด ส่วนร้านอาหารไทยอาหารตามสั่งแม้ว่าจะมีจำนวนมากที่สุด แต่ก็ไม่ได้เป็นร้านที่ทำผิดกฎหมายมากที่สุด นอกจากนี้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นยังแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นสามารถแยกความแตกต่างความถี่ในการถูกจับกุมได้ตามประเภทของร้านที่ประกอบการอีกด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าลักษณะของกิจการที่แตกต่างกันมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตที่แตกต่างกัน โดยกิจการที่มีการจำหน่ายสุราโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขของเวลาตามที่กฎหมายกำหนดจะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เจ้าของกิจการกระทำผิดซ้ำมากยิ่งขึ้น

4.2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิด

โดยหลักของกฎหมายไม่ได้จำแนกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะมีหน้าที่จับกุมความผิดฐานใดโดยเฉพาะ ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนทุกฝ่ายสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาได้ทั้งสิ้น แต่ด้วยการแบ่งมอบหมายหน้าที่กันภายในหน่วยงานตำรวจเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปรามจะเป็นผู้มีหน้าที่ในการออกตรวจตราท้องที่ จึงเป็นฝ่ายที่ไปพบเจอการกระทำความผิดซึ่งหน้า เช่น การจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้น ผู้กระทำความผิดฐานนี้ทั้งหมดจะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปราม

การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมนี้ สิ่งที่จะส่งผลต่อผู้กระทำความผิดตามหลักในการควบคุม ป้องกันอาชญากรรมของทฤษฎีสถานักอาชญาวิทยาตั้งเดิม ก็คือ ความรวดเร็ว การกวาดค้นจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกวาดค้นจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ดังต่อไปนี้

4.2.3.1 นโยบายของผู้บังคับบัญชา

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตมีความสอดคล้องกัน พบว่า นโยบายของผู้บังคับบัญชามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติ มีความสนใจ เอาใจใส่ที่จะมุ่งปฏิบัติไปในทิศทางใด จะให้เน้นในการกวาดค้นจับกุมผู้กระทำความผิดฐานใดเป็นพิเศษ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตออกกวาดค้นจับกุมผู้กระทำความผิด โดย ร.ต.อ.จาดุรนต์ และ ร.ต.ท.ชุมพล ยกตัวอย่างว่า ผู้บังคับบัญชาแต่ละคนจะมีนโยบาย หรือสิ่งกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาแตกต่างกัน เช่น การแข่งขันกันเป็นทีมเพื่อทำ

คะแนนการจับกุมผู้กระทำความผิดข้อหาต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นหากความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดเป้าหมายและมีการสั่งการกวาดล้างจับกุมอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติย่อมต้องปฏิบัติตาม สอดคล้องกับข้อมูลของ ด.ต.สมนึก ว่าเจ้าหน้าที่สายตรวจแต่ละคนที่ปฏิบัติหน้าที่จะไปกวาดล้างจับกุมในความผิดฐานใดฐานหนึ่งด้วยตัวเองนั้นคงไม่มี และในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามคนมองว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมถึงผู้บังคับบัญชาของกรมความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่มีโทษเพียงเล็กน้อย ไม่ใช่ความผิดที่จะเป็นนโยบายให้กวาดล้างจับกุมอย่างจริงจัง ทำให้การกระทำความผิดลักษณะนี้ยังคงอยู่ต่อไป

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งส่วนใหญ่มีความกังวลในกรณีที่ของการกวาดล้างจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประกอบกับจำนวนเงินค่าปรับ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจกวาดล้างจับกุมบ่อยขึ้นจะทำให้ไม่สามารถประกอบกิจการที่มีการจำหน่ายสุราต่อไปได้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการไปสังเกตการณ์ ณ ที่ร้านของผู้กระทำผิด ซึ่งพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ออกตรวจผ่านไปมาไม่ได้สนใจสังเกต หรือให้ความสำคัญกับร้านค้าที่จำหน่ายสุรา แม้จะสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่ากำลังกระทำความผิด แสดงให้เห็นว่าการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่กวาดล้างจับกุมผู้กระทำผิดจะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นโยบายของผู้บังคับบัญชามีผลต่อการกวาดล้างจับกุมผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และการที่ไม่มีนโยบายให้กวาดล้างจับกุมผู้กระทำความผิดลักษณะนี้อย่างจริงจัง จึงมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.3.2 สินบน และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมกับผู้กระทำผิด

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้ง 12 คน ยืนยันสอดคล้องกันว่าไม่เคยให้สินบนเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการที่มีสุราจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตของตนแต่อย่างใด ส่วนความสัมพันธ์หรือรู้จักกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น กลุ่มตัวอย่างบางคนยอมรับว่ามีความรู้จักส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเพราะอาศัยอยู่ในท้องที่นี้มานาน แต่ไม่เคยเอื้อประโยชน์ใดๆ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเลย หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมา

รับประทานอาหารที่ร้านกลุ่มตัวอย่างก็จะคิดราคาตามปกติ จะมีก็แต่กลุ่มตัวอย่างบางคน เช่น นายชาติ และนางประทุมที่ลดค่าอาหารให้บ้างเล็กน้อยเท่านั้น

นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุม ทั้ง 3 คน ก็พบว่าสอดคล้องกันกับข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ว่าไม่เคยเรียกรับ หรือยอมที่จะรับสินบน ผลประโยชน์ใดๆ จากร้านค้าที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเลยแม้แต่น้อย หากไปรับประทานอาหารที่ร้านใดก็ชำระเงินตามปกติ ในส่วนความสัมพันธ์หรือรู้จักกับผู้ประกอบการที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจยอมรับว่าถึงแม้จะรู้จักกับผู้ประกอบการร้านค้าบางร้าน แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการจับกุมแต่อย่างใด ส่วนตัว ร.ต.อ.จตุรนต์ ยังมองในแง่ที่ดีว่าเป็นประโยชน์เวลาไปกวาดขันจับกุมคนเหล่านั้นก็จะยินยอมมาเสียค่าปรับแต่โดยดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สินบน และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมกับผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ไม่มีผลให้การกวาดขันจับกุมลดน้อยลงเรื่องสินบน และความสัมพันธ์ส่วนตัวจึงไม่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่อย่างใด

4.2.3.3 ความเห็นใจ สงสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อผู้กระทำผิด

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมทั้งสามคน มีความเห็นใจผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต เพราะให้เหตุผลว่าส่วนใหญ่ประกอบการค้าขนาดเล็ก ประกอบอาชีพสุจริต มีฐานะไม่ได้ร่ำรวยจากการค้าขายสุรา ซึ่งเทียบกับร้านอาหารที่มีกิจการใหญ่โตเกือบทั้งหมดขออนุญาตอย่างถูกต้อง จึงเกิดความเห็นอกเห็นใจ สงสารบุคคลเหล่านี้ ทั้งยังมีความเห็นว่าเป็นความผิดที่มีโทษเพียงเล็กน้อย ความผิดดังกล่าวไม่ได้เบียดเบียนประชาชนคนอื่นโดยตรง มีผลทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อยากกวาดขันจับกุมผู้กระทำความผิดประเภทนี้มากนัก

นอกจากนี้ ร.ต.ท.ชุมพล และ ด.ต.สมนึก ยังให้ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจไปกวาดขันจับกุมความผิดนี้กับผู้ประกอบการร้านค้ารายเล็กๆ ก็อาจทำให้ผู้ประกอบการค้าดังกล่าวไม่สามารถดำรงอาชีพนี้ต่อไปได้ ก็ทำให้ตัวเขาเหล่านั้น และลูกจ้างไปประกอบอาชีพไม่สุจริต ส่งผลเสียต่อสังคมส่วนรวมด้วย

การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดไม่กวดขันจับกุมอย่างจริงจังไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับผลร้ายจากการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างรวดเร็ว เด็ดขาด ย่อมขัดกับจุดประสงค์ของการลงโทษ ตามหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด (punishment theory) อูทิส แสนโกติก (2515) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการลงโทษ คือ การให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลร้าย เจตนาให้ผู้ได้รับโทษรู้สึกว่าได้ผลร้ายเพื่อมิให้มีการกระทำผิดซ้ำขึ้นมาอีก สอดคล้องกับ อรรถ สุวรรณบุปผา (2518) ที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการลงโทษนั้น นอกจากเพื่อการแก้แค้น หรือเพื่อตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมแล้ว การลงโทษยังเป็นการยับยั้งการกระทำผิด แก้ไขผู้กระทำความผิด และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดอีกด้วย เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่กวดขันนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษ ก็จะไม่สามารถยับยั้งการกระทำผิด แก้ไขผู้กระทำความผิด และป้องกันการกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเห็นใจ สงสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อผู้กระทำความผิดมีผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่กวดขันจับกุม ความเห็นใจ สงสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำนายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.4 พนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้สอบสวนผู้กระทำความผิดในทางอาญา ในความผิดบางฐานกฎหมายได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนสามารถทำการเปรียบเทียบปรับโดยกำหนดอัตราค่าปรับให้ผู้กระทำความผิดชำระเพื่อเป็นการลงโทษได้ เช่น ความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่จากการศึกษาพบว่าพนักงานสอบสวนกำหนดอัตราค่าปรับแก่ผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตในอัตราที่ต่ำมาก ซึ่งสามารถวิเคราะห์จากปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

4.2.4.1 พนักงานสอบสวนตัดภาระในการดำเนินคดี

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน จำนวน 3 คนนั้น สอดคล้องกัน เพราะเป็นเรื่องของกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้เป็นหลักเดียวกัน ทำให้ทราบว่าเป็น "การดำเนินคดี" หรือตามหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เรียกว่า "การสอบสวน" ในกรณีความผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น พนักงานสอบสวนรับตัวผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตมาดำเนินคดี ก็จะสอบสวน แจ้งข้อกล่าวหา หากรับสารภาพในความผิด ก็จะทำการเปรียบเทียบปรับเพราะเป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว และไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จึงอยู่ในอำนาจที่พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบปรับได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 เมื่อผู้ต้อง

ชำระค่าปรับอย่างสูง หรือชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบแล้ว คดีอาญาก็ต้องเลิกกัน สิทธิภาคีไปฟ้องก็ระงับไปตาม มาตรา 39 พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจกระทำการใดๆ มากกว่าการกำหนดค่าปรับที่ไม่เกินอัตราสูงสุดเท่านั้น

ผู้ให้ข้อมูลทั้งสามคน ยอมรับว่าตัวเองและพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ จะกำหนดค่าปรับเพียงแค่ 100 – 200 บาท ซึ่งไม่ถึงแม้กึ่งหนึ่งของอัตราสูงสุดด้วยเหตุผล ของหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดภาระการทำสำนวนการสอบสวนของตนเอง กล่าวคือ หากกำหนดค่าปรับสูงเกินไปแล้วผู้กระทำผิดไม่ยินยอมเสียค่าปรับ หรือไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา 15 วัน พนักงานสอบสวนก็ต้องดำเนินคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 38 ซึ่งการดำเนินคดีนั้นก็คือการที่พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นรูปสำนวนการสอบสวนแล้วส่งให้พนักงานอัยการฟ้องต่อศาล ศาลเองก็ลงโทษได้เพียงปรับไม่เกินอัตราโทษสูงสุด เป็นการสร้างภาระแก่พนักงานสอบสวน ประกอบกับยังมีคดีอื่นที่ต้องทำเป็นรูปสำนวนการสอบสวนอีกมากในความรับผิดชอบ จึงทำให้พนักงานสอบสวนกำหนดค่าปรับเป็นเงินจำนวนน้อยเพื่อให้ผู้กระทำผิดยินยอมเสียค่าปรับแต่โดยดี เพื่อจะได้หมดภาระในเรื่องนี้

นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตทุกคน ยืนยันว่าในอดีตที่ผ่านมาถูกจับกุมมาแล้วหลายครั้ง ทุกครั้งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับเป็นเงิน จำนวน 100 – 200 บาทเท่านั้น หากต่อไปพนักงานสอบสวนจะปรับเป็นเงินถึง 500 บาท กลุ่มตัวอย่างหลายคนคิดที่จะไปขออนุญาตจำหน่ายสุราให้ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าค่าปรับจำนวน 100 – 200 บาท ที่พนักงานสอบสวนปรับผู้กระทำผิดไปในอดีตเป็นเงินจำนวนน้อยสำหรับผู้กระทำผิด และทำให้ผู้กระทำผิดไม่คิดที่จะขออนุญาตจำหน่ายสุราให้ถูกต้อง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการที่พนักงานสอบสวนตัดภาระในการดำเนินคดีด้วยการกำหนดค่าปรับเป็นเงินจำนวนน้อย 100 – 200 บาท เพื่อให้ผู้กระทำผิดยินยอมชำระค่าปรับแต่โดยดีนั้น มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.4.2 สินบนและความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้กระทำผิด

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้ง 12 คน ยืนยันสอดคล้องกันว่าไม่เคยให้สินบนเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมถึงพนักงานสอบสวนเพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการที่มีสุราจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตของตนแต่อย่างใด ส่วนความสัมพันธ์หรือรู้จักกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น กลุ่มตัวอย่างบางคนยอมรับว่ามีความรู้จักส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดรู้จักหรือมี

ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพนักงานสอบสวน ไม่เคยเอื้อประโยชน์ใดๆ ให้พนักงานสอบสวนเลย หากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมารับประทานอาหารที่ร้านกลุ่มตัวอย่างก็จะคิดราคาตามปกติ

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานสอบสวน ทั้ง 3 คน ก็พบว่าสอดคล้องกันกับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ว่าไม่เคยรู้จักหรือมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตรายใดๆ อาจเป็นเพราะพนักงานสอบสวนไม่ได้มีหน้าที่หลักในการออกตรวจตราท้องที่จึงไม่ค่อยได้พบปะกับผู้ประกอบการร้านค้า จึงทำให้ไม่รู้จักกันเป็นการส่วนตัวเลย และผู้ให้ข้อมูลทั้งสามยืนยันว่าไม่เคยได้รับประโยชน์ หรือสินบนใดๆ จากผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ ณ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท พบว่าระหว่างที่ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตอยู่กับพนักงานสอบสวน แทบไม่มีการพูดคุยกัน เป็นการส่วนตัวเลย ผู้กระทำผิดก็มีได้เสนอให้สินบน หรือต่อรองพนักงานสอบสวนให้กำหนดค่าปรับอัตราต่ำแต่อย่างไร

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สินบน และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างพนักงานสอบสวนผู้มีหน้าที่เปรียบเทียบปรับผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ไม่มีผลให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าปรับในอัตราต่ำ เรื่องสินบน และความสัมพันธ์ส่วนตัวจึงไม่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่อย่างไร

4.2.4.3 ความเห็นใจ สงสารของพนักงานสอบสวนที่มีต่อผู้กระทำผิด

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนทั้งสามคนใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าปรับในอัตราต่ำเพียง 100 – 200 บาท โดยให้เหตุผลว่ามีความเห็นใจ สงสารผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต เนื่องจากผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นร้านค้ารายเล็กๆ ไม่ใช่สถานบริการที่เปิดเป็นเทค คลับ เป็นผู้มีฐานะปานกลางถึงยากจน ไม่มีการศึกษาในระดับสูงที่จะไปประกอบอาชีพอื่นได้ หากผู้กระทำผิดต้องจ่ายค่าปรับมาก อาจทำให้ทั้งตัวเจ้าของร้าน หรือบรรดาลูกจ้าง หันไปประกอบอาชีพไม่สุจริต จะก่อปัญหาให้กับสังคม

เมื่อเทียบเคียงกับแนวคิดของ Gordon P. Waldo and Theodore G. Chiricos (1977) ที่เขาทั้งสองเชื่อว่า การปลดปล่อยผู้ต้องขังก่อนถึงกำหนดโทษ นั้นปราศจากกฎเกณฑ์ทาง ขบวนการยุติธรรม และเมื่อการปลดปล่อยผู้ต้องขังให้พ้นโทษก่อนถึงกำหนดไม่ได้ผลแล้วก็จะยังผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำๆ ของผู้ต้องขัง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการปลดปล่อยผู้ต้องขังให้พ้นโทษก่อน

ถึงกำหนด ก็คือการทำให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษเบากว่าที่พวกเขาควรจะต้องได้รับ จะเทียบได้กับการที่ผู้จำหน่ายสุราถูกพนักงานสอบสวนปรับเป็นเงินจำนวนน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดอัตราสูงสุดไว้ แสดงให้เห็นว่าไม่ใช่การแก้ปัญหาก็ถูกต้อง จะนำมาซึ่งการกระทำผิดซ้ำนั่นเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเห็นใจ สงสารของพนักงานสอบสวนที่มีต่อผู้กระทำผิดมีผลให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าปรับในอัตราต่ำ ความเห็นใจ สงสารของพนักงานสอบสวนจึงมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.5 ประชาชนผู้บริโภคสุรา

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตทั้ง 12 คน ทำให้ทราบว่า ความต้องการบริโภคสุราของประชาชนนั่นเองที่ทำให้ทางร้านของตนมีความจำเป็นต้องมีสุราไว้จำหน่ายแก่ลูกค้า หากไม่มีไว้จำหน่ายลูกค้าจะไปใช้บริการร้านอื่นทำให้รายได้ลดลง จนไปถึงไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้บริโภคสุราทั้งหมด จำนวน 6 คน ไม่มีผู้ใดคำนึงว่าร้านใดจะได้รับอนุญาตจำหน่ายสุราอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ บางรายแม้แต่การสังเกต ตรวจสอบว่าร้านใดเป็นร้านที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสุราหรือไม่ก็ยังไม่ทราบ การตัดสินใจเลือกร้านจะอยู่ที่ปัจจัยอื่น เช่น ความพึงพอใจในรสชาติอาหาร บรรยากาศ ราคา การให้บริการ ความสะอาด เป็นต้น ชอบร้านไหนก็เข้าร้านนั้น แสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างทุกคนไม่คำนึงถึงในประเด็นดังกล่าว ข้อมูลจาก นายทักษิณ นายมาร์ค และเทพ มีแนวคิดที่สอดคล้องกัน คือ การที่ตนเองใช้บริการร้านจำหน่ายสุราที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้รับอนุญาตนั้น คิดว่าไม่ส่งผลดีหรือผลเสียต่อสังคมแต่อย่างใด คิดว่าเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการจะทำให้ถูกหรือทำผิดกฎหมาย เป็นเรื่องระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ประกอบการที่ทำผิดกฎหมายมากกว่า ในส่วนของตนเองซึ่งเป็นผู้บริโภคนั้น หากไม่ใช้บริการร้านที่ผิดกฎหมาย ก็สามารถหาร้านอื่นเพื่อดื่มสุราได้ ในส่วนของนายเทพ ยังให้ข้อคิดว่า การที่ผู้บริโภคสุราอุดหนุนร้านที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตและไปก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นก็เป็นเพราะตัวของผู้ที่ก่อความเดือดร้อนเองมิใช่ความผิดของร้านจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตแต่อย่างใด แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างบางรายที่เห็นข้อดีของการคำนึงถึงการได้รับอนุญาตของร้านที่จำหน่ายสุรา ได้แก่ น.ส. ฮวัน และนายเฉลิม ที่คิดว่าหากที่ประชาชนผู้บริโภคสุราคำนึงว่าจะใช้บริการร้านที่จำหน่ายสุราอย่างถูกต้องนั้น ก็จะส่งผลดีในทางอ้อมต่อสังคม อันเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการที่เคารพต่อกฎหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ นางสลัก ที่คิดว่าหากที่ตัวเขาใช้บริการร้านที่จำหน่ายสุราโดย

ไม่ได้รับอนุญาตนั้น จะส่งผลเสียต่อสังคมทางอ้อม แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างบางรายจะเห็นข้อดีของการดำเนินถึงในการเลือกร้านจำหน่ายสุราที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง แต่ที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างเองก็ไม่เคยดำเนินถึงแต่อย่างใด ขณะเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างก็กำลังอุดหนุนร้านที่จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตด้วย จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการใช้บริการของประชาชนผู้บริโภคสุราโดยไม่ดำเนินว่าร้านใดจะได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสุราหรือไม่นั้น ก่อให้เกิดกำไร รายได้แก่ผู้ประกอบการที่ผิดกฎหมาย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การที่ประชาชนผู้บริโภคสุราใช้บริการ อุดหนุนร้านค้าที่จำหน่ายสุรา โดยไม่ดำเนินว่าร้านจำหน่ายสุราร้านใดจะได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องหรือไม่ มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.6 ตัวผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

การกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตจะเกิดขึ้นได้ก็สืบเนื่องมาจากตัวผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเองเป็นผู้กระทำ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นก็จะส่งผลมาสู่กระบวนการคิด ไตร่ตรองด้วยตัวผู้กระทำผิดเองทั้งสิ้น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้กระทำผิดได้ดังต่อไปนี้

4.2.6.1 ภูมิหลัง และคนใกล้ชิด

จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำผิดฐานจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตส่วนหนึ่งเริ่มต้นทำกิจการจากการถ่ายทอดของบิดามารดา ด้วยการที่บิดามารดาดำเนินกิจการนั้นมาก่อน กลุ่มตัวอย่างเติบโต คลุกคลีอยู่กับกิจการนั้น จนมองเห็นเป็นเรื่องปกติและเป็นการนำมาซึ่งรายได้ ต่อมาจึงรับช่วงมาดูแลกิจการด้วยตนเองแทนบิดามารดา เช่น กรณีของ น.ส.แพรวไพลิน แม้ว่าแต่เดิมบิดามารดาจะขายของชำแต่ภายหลัง น.ส.แพรวไพลินเปลี่ยนมาเป็นร้านขายข้าวแทน แต่ก็มีสุราหรือเบียร์จำหน่ายโดยผิดกฎหมายมาตั้งแต่แรก หรือกรณีที่ได้ชัดเจนของ น.ส.นันทิดา และ น.ส.นิภา ที่รับช่วงดูแลกิจการร้านอาหารมาจากบิดามารดา หรือกรณีของ นายโพธิ์ธำ ที่ภรรยาของเขาเปิดร้านสะดวกซื้อมาก่อน ภายหลังก็ได้ดำเนินกิจการร่วมกับภรรยา หรือกรณีของ นายดำรงค์ เรียนรู้จากญาติพี่น้องที่เปิดร้านอาหารและมีสุราจำหน่าย

กลุ่มตัวอย่างบางคนก็ได้ประสบการณ์จากร้านอาหารที่จำหน่ายสุรา ด้วยการเรียนรู้ของตนเอง จากการเป็นลูกจ้างที่ร้านอาหารที่มีสุรจำหน่ายมาก่อน เช่น กรณีของ น.ส.มณี กับสามี นางทองเลื่อน และนายชาติ เป็นต้น

หรือบางคนก็เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่นกรณีของ นายวีรพงศ์ ที่เห็นร้านค้าในระแวกใกล้เคียงนำโต๊ะมาวางขายอาหารมีสุราและเบียร์จำหน่าย เห็นว่าค้าขายมีกำไรก็ลอกเลียนแบบ

นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลใกล้ชิดที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง คือ คู่สมรสของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีคู่สมรสของคนใดคัดค้านในกิจการของกลุ่มตัวอย่างเลยแม้แต่คนเดียว และยังร่วมดำเนินกิจการด้วยกันอีกด้วย

จากข้อมูลภูมิหลัง และบุคคลใกล้ชิดของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ทำให้เห็นว่าพฤติกรรมกระทำความผิด และนำมาสู่การกระทำความผิดซ้ำนั้นเกิดจากการได้สัมผัสคลุกคลีไม่ว่าด้วยภูมิหลังของตนเอง หรือบุคคลใกล้ชิด สอดคล้องกับทฤษฎีความแตกต่างในการคบค้าสมาคม (differential association theory) (อรัญ สุวรรณบุปผา, 2518) Edwin H. Sutherland ได้เสนอทฤษฎีความแตกต่างในการคบค้าสมาคม ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญว่า พฤติกรรมทางอาชญากรรมเรียนรู้กันได้โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม มิใช่เป็นการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ แต่เกิดจากการเรียนรู้และฝึกอบรม และพฤติกรรมที่แสดงออกมาในลักษณะที่จะเป็นอาชญากรนั้น ขึ้นอยู่กับความแตกต่างในช่วงระยะเวลาและความสม่ำเสมอในการติดต่อสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับบทสรุปเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ของ อ็ดนลพ ซูบารุง (2527) ที่ว่า คนกระทำความผิดเพราะเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรจากผู้ที่มีสนิทสนมคุ้นเคยกัน จนเรียนรู้มองเห็นสิ่งผิดกฎหมายเป็นสิ่งที่ถูกต้องทำให้เรียนรู้ในเรื่องเทคนิค แรงจูงใจ ตัดหา วิธีหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง และทัศนคติต่างๆ ในการกระทำความผิด

เมื่อเทียบเคียงข้อมูลภูมิหลัง และบุคคลใกล้ชิดของกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้วพบว่าการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากพันธุกรรม หากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดจากบุคคลใกล้ชิด โดยการติดต่อสื่อสารไม่ว่าทางวาจา ลักษณะท่าทาง ในขณะที่พฤติกรรมกระทำความผิด เป็นการแสดงออกของความต้องการหรือค่านิยมต่างๆไป แต่พฤติกรรมกระทำความผิดไม่สามารถอธิบายได้จากความต้องการหรือค่านิยมโดยทั่วไป เพราะพฤติกรรมปกติก็แสดงออกซึ่งความต้องการและค่านิยมอย่างเดียวกัน เช่น โจรต้องการเงินจึงขโมยเงิน แต่กรรมกรที่ซื้อสตั๊ยทำงานก็เพราะต้องการ

เงินเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงไม่อาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเงินทำให้คนเป็นโจร เพราะกรรมกร
ต้องการเงินเหมือนกันแต่ไม่ก็เป็นโจร

จากทฤษฎีความแตกต่างในการคบค้าสมาคมนี้ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า พฤติกรรมการ
จำหน่ายสุราโดยผิดกฎหมายไม่ขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้ โดย
ทฤษฎีดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การกระทำผิดมีพื้นฐานจากความไม่เป็นระเบียบของสังคม ซึ่งมีผลมา
จากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการคบหาสมาคมที่แตกต่างตามค่านิยมทางสังคมและแบบแผน
ของพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเป็นการคบหาแบบเพื่อน ญาติมิตรเท่านั้น หากรวมถึง
การได้สัมผัส คลุกคลีอยู่กับแวดวงการค้าจำหน่ายสุรา อาหารต่างๆ ได้สัมผัสคลุกคลีกับเจ้าหน้าที่
ตำรวจ ได้เรียนรู้ถึงกระบวนการยุติธรรม กฎหมาย บทลงโทษต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดของ
ตนเอง หรือแม้แต่เรียนรู้ถ่ายทอดจากอาชีพของบิดามารดา การสมาคมระหว่างบุคคล หรือ
ระหว่างบุคคลกับรูปแบบของอาชญากรรมหรือการกระทำผิด (criminal pattern) อย่างสม่ำเสมอ
ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสในการกระทำผิดมากขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภูมิหลังและบุคคลใกล้ชิดมีส่วนในการถ่ายทอดและสนับสนุน
ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.6.2 โทษที่เคยได้รับในอดีตไม่ทำให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบ

จากการศึกษาพบว่าสิ่งที่ยืนยันในเรื่องนี้ได้ชัดเจนที่สุดนั้น คือ ข้อมูลจาก
การสัมภาษณ์ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต จำนวน 12 คน มีกลุ่มตัวอย่างถึง 11 คน
ที่เคยถูกจับและได้รับโทษมาแล้วหลายครั้ง มีเพียงนายสมพล คนเดียวที่เพิ่งถูกจับกุมเป็นครั้งแรก
ผู้ที่เคยถูกจับจะได้รับโทษถูกปรับเพียงคนละ 100 – 200 บาท เท่านั้น เมื่อเทียบกับรายได้ของ
กลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบสัดส่วนที่ต่างกันมาก ไม่ทำให้กระทบรายได้ของกลุ่มตัวอย่างแม้แต่น้อย

สอดคล้องกับทฤษฎีของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (classical school of
criminology) ดังที่กล่าวมาแล้ว หากบทลงโทษของกฎหมายไม่รุนแรง ไม่แน่นอน และไม่รวดเร็ว
จะไม่ทำให้มนุษย์เชื่อหรือมองเห็นว่าผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำผิดมีมากกว่าผลประโยชน์
ในที่สุดจะส่งผลทำให้มนุษย์เลือกที่จะกระทำความผิด และยังสอดคล้องกับแนวทฤษฎีคิดก่อน
กระทำผิดหรือการเลือกเชิงเหตุผล (rational choice theory) ว่าผู้กระทำผิดจะใช้เหตุผลในการ
ตัดสินใจ ได้ใช้เหตุผลซึ่งน้ำหนักของการกระทำแล้ว ปรากฏว่าไม่กลัวการถูกลงโทษ การเรียนรู้
และประสบการณ์ ทำให้ตัดสินใจกระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก

เมื่อการบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาไม่ได้ผล มีผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจำนวนมาก และไม่เชิดหลาบกับโทษที่ได้รับ แสดงให้เห็นว่ายังไม่สามารถดำเนินการตามรูปแบบของการควบคุมอาชญากรรม (crime control model) ได้อย่างสมบูรณ์ ตรงกับแนวคิดของ สุปิต ปรานีตพลกรัง (2527) ที่ว่ารูปแบบควบคุมอาชญากรรม (crime control model) จะต้องมีการกำหนดวิธีการดำเนินการที่รวดเร็วเด็ดขาด เน้นประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้มีการดำเนินการได้รวดเร็ว ทันท่วงทีต่อความพัฒนาการของอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถตอบโต้ได้อย่างฉับพลัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพรรณ เทศะประณะ (2524) เกี่ยวกับความหนักเบาของโทษที่เคยได้รับจะมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ และนอกจากนี้การถูกจับกุมบ่อยครั้งจะมีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำสูงขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปรานี ทองคำ (2548) ที่เชื่อว่าระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก นั่นก็คือความหนักเบาของโทษที่เคยได้รับมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โทษที่เคยได้รับไม่ทำให้ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตเชิดหลาบ และเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.6.3 ตัวผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ทราบกฎหมายหรือขั้นตอนการขออนุญาตจำหน่ายสุรา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต เกือบทั้งหมด จำนวน 9 คน ได้แก่ น.ส.แพรวไพลิน นางทองเลื่อน นายวีรพงศ์ นายดำรง นายชาติ นางประทุม น.ส.นิภา นายโพธิ์ธัง นายสมพล ทราบว่าการจำหน่ายสุรานั้นต้องขออนุญาตต่อกรมสรรพสามิตเสียก่อน มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 3 คน ได้แก่ น.ส.นันทิดา น.ส.มณี นางอบอรอน ที่ไม่ทราบว่าต้องขออนุญาตจำหน่ายสุราต่อหน่วยงานใด แม้กลุ่มตัวอย่างบางคนก็ทราบว่าต้องไปขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตจะอ้างว่าไม่ทราบที่ตั้งของหน่วยงาน หรือบางคนอ้างว่าไม่ทราบระเบียบ ขั้นตอน หรืออื่นๆ แต่ข้อมูลเหล่านี้หาได้ไม่ยากนัก งานวิจัยของ ละเอียด ปานพวง (2545) ประคอง เตกฉัตร (2546) และนิพนธ์ พิวพงศกร (2547) สอดคล้องกันว่าปัจจุบันมีการแพร่กระจายของร้านจำหน่ายสุราอยู่ทุกซอกทุกมุมของสังคม มีการจำหน่ายสุราได้อย่างเสรี ผู้บริโภคมีความสะดวกในการหาซื้อสุรา เนื่องจากมีร้านค้าที่ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสุราเป็นจำนวนมาก ทั้งร้านค้ารายย่อย ร้านอาหาร หรือแม้แต่ร้านค้าริมฟุตบาทข้างถนนที่จำหน่ายสุรา ก็มิให้เห็นอยู่ทั่วไปทุกหนแห่งอย่างชินตา ขาดการควบคุมในการจำหน่ายสุรา ก็แสดงว่าการขอ

อนุญาตจำหน่ายสุราในปัจจุบันไม่ใช่เรื่องที่ยุงยากอีกต่อไปแล้ว เมื่อกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบ ว่าต้องขออนุญาตต่อกรมสรรพสามิต ข้ออ้างที่ว่าไม่ทราบกฎหมายหรือขั้นตอนในการขออนุญาต นั้น ไม่ใช่เหตุผลที่จะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับ อนุญาต

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การไม่ทราบกฎหมายหรือขั้นตอนในการขออนุญาตจำหน่าย สุรานั้น ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2.6.4 ตัวผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตรัฐช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้ตนเองได้เปรียบ

จากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต จำนวน 12 คน มีผู้ที่ทราบช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย ในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสุราแต่จำหน่าย สุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด (24.00 น.) จะได้รับโทษหนักกว่าการที่ไม่ขออนุญาตจำหน่ายสุรา เพราะกฎหมายบังคับเฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต ไม่ได้บังคับกับผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่อย่างใด จำนวน 4 คน ได้แก่ นายวีรพงศ์ นายดำรงค์ นายชาลี นางประทุมและผู้ที่ทราบ ช่องว่างของกฎหมายดังกล่าวแบบไม่ชัดเจน กล่าวคือ ทราบว่ากฎหมายอนุญาตให้จำหน่ายสุรา ได้ไม่เกิน 24.00 น. แต่ร้านของตนเปิดจำหน่ายเกินเวลาดังกล่าว จึงเข้าใจดีว่าไม่สามารถขอ อนุญาตให้ถูกต้องได้ จำนวน 2 คน ได้แก่ นางทองเลื่อน และน.ส.นันทิตา ทั้งสองคนทราบว่าน่า จะต้องได้รับโทษหนักขึ้น จึงยอมเสียค่าปรับตามที่ตนเคยเสียมาเพราะเข้าใจดีว่าร้านของตนขัด กับเงื่อนไขของเวลาตามกฎหมาย

กลุ่มตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นมี จำนวน 6 คน หากมองเพียงผิวเผิน ก็เป็น เพียงกึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตทั้งหมดซึ่งมี จำนวน 12 คน และ มีผู้ที่รู้ช่องว่างของกฎหมายอย่างชัดเจนเพียง 4 คน แต่ในบรรดากลุ่มตัวอย่างข้างต้นทั้ง 6 คนนั้น เป็นเจ้าของร้านที่เปิดบริการจำหน่ายสุราเกินเวลา 24.00 น. ทั้งสิ้น นั้นหมายความว่า การรู้ ช่องว่างของกฎหมายดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับ อนุญาตและการกระทำความผิดซ้ำขึ้นในกลุ่มของผู้ประกอบกิจการที่เปิดจำหน่ายสุราเกินเวลาที่ กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิดหรือการเลือกเชิงเหตุผล (rational choice theory) ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ผู้กระทำผิดเป็นคนมีเหตุผลในการตัดสินใจ ได้ใช้ เหตุผลซึ่งนำหนักของการกระทำแล้ว ผู้กระทำยอมมีเหตุผลที่จะพิจารณาตัดสินใจในแง่ของการ คำนวณค่าของการลงทุน และกำไรตอบแทนที่จะได้รับในด้านต้นทุนผลตอบแทน (cost-benefit) เทียบ

กับผลเสีย ความเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดี ไม่ว่าจะเป็โทษที่จะได้รับตามกฎหมาย โทษที่จะได้รับจริง เงินที่จะต้องเสีย เมื่อนำเหตุและผลมาวิเคราะห์แล้วจึงตัดสินใจกระทำความผิด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การที่ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตรู้ช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้ตนเองได้เปรียบจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของผู้ประกอบกิจการที่เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำที่ส่งผลต่อกัน

จากสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น จะเห็นได้ว่าสาเหตุปัจจัยในเรื่องของกฎหมายจะส่งผลถึงสาเหตุปัจจัยอื่นด้วย ได้แก่ ตัวกฎหมายเองที่บัญญัติอัตราโทษในความผิดฐานนี้ต่ำส่งผลต่อตัวผู้กระทำผิดทำให้ไม่เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ ส่งผลต่อพนักงานสอบสวนทำให้เปรียบเทียบปรับได้เพียงแค่อัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น และนอกจากนี้ยังส่งผลต่อการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนในการกำหนดอัตราค่าปรับด้วย จากช่องว่างของกฎหมายที่บัญญัติโทษแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสุราแต่จำหน่ายสุราเกินเวลาให้มีโทษหนักกว่าผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตจำหน่ายสุราและจำหน่ายสุราเกินเวลาทำให้มีผู้ไม่ได้รับอนุญาตจำหน่ายสุรา จำหน่ายสุราเกินกว่าเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นจำนวนมากเพราะได้รับโทษน้อย ส่งผลต่อกิจการของผู้กระทำผิดให้เปิดเกินกว่าเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้กระทำผิดก็จะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จับกุมนั้นก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่บัญญัติไว้เช่นกันเพราะกฎหมายกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจะมีหน้าที่ในการจับกุม แต่จากการศึกษาพบว่ากฎหมายส่งผลต่อประชาชนผู้บริโภคน้อยมากเนื่องจากประชาชนผู้บริโภคเป็นเพียงผู้ใช้บริการ การเลือกใช้บริการก็ไม่มีปัจจัยของกฎหมายมาเกี่ยวข้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ส่วนการที่ประชาชนจะเลือกใช้บริการร้านที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็มีได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิดแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามไม่ว่าสาเหตุปัจจัยจากกฎหมายมีข้อบกพร่องมีช่องว่าง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่กวัดขันจับกุม หรือพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับในอัตราต่ำ หรือประชาชนผู้บริโภคไม่คำนึงว่าร้านใดจะจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องหรือไม่นั้นสาเหตุปัจจัยเหล่านี้ก็จะส่งผลต่อตัวผู้กระทำผิดในการคิด ไตร่ตรอง และตัดสินใจกระทำผิดซ้ำในที่สุด